

Felelős gondolkodás folyamata

(Arizona program)

Mi a program célja?

A tanárok számára a zavartalan tanítás, a tanulóknak a zavarmentes, nyugodt tanóra biztosítása, valamint a felelősségteljes gondolkodás kialakítása a tanulóknak. A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók saját felelősségére épít. A sikeres működéshez alapvetően szükségesek jól meghatározott szabályok. A pedagógus kérdésekkel vezeti rá a tanulót arra a felismerésre, hogy viselkedésének a környezetére is hatása van (Mit csinálsz? - Mi a szabály? - Mi történik, ha megszeged a szabályt? - Ezt akartad elérni?...).

Honnan ered a program?

Edward E. Ford vezette be [Responsible Thinking Process \(RTP\)](#) néven 1994-ben egy phoenixi iskolában, Arizonában (innen a magyar elnevezés). Sikere miatt széles körben elterjedt Európában is. Németországban dr. Stefan Balke pszichológus alkalmazta először. Magyarországon kb. 40 iskola működteti sikerrel, elsőként a pápai Weöres Sándor Általános Iskola vezette be 2006 őszén. A mi iskolánk 2012 novemberétől kezdi alkalmazni 4-8. osztályokban.

A program

Mik a program alapelvei?

1. Minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz.
2. Minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz.
3. Mások jogait mindig tiszteletben tartom.

Aki az iskolai szabályok ellen vét, és nem akar, vagy nem tud viselkedésén változtatni, lehetőséget kap, hogy az órát elhagyja, s a tréning szobába távozzon.

Mi az a tréning szoba?

Egy olyan terem, ahol mindig tartózkodik egy felügyeletet ellátó tanár, aki nyugodtan, higgadtan fogadja az odaérkező gyereket (gyerekeket). A tréning szobában a tanulónak a "Tervkészítő lap" segítségével egy konkrét, elérhető célt tartalmazó visszatérési tervet kell készítenie, mielőtt visszamegy a tanterembe.

Hogyan működik a program?

- • Az óra menetét zavaró tanulótól a tanár megkérdezi, hogy melyik szabály ellen vétett, és a továbbiakban be tudja-e tartani a szabályokat.
- • Ha a tanuló úgy érzi, erre az adott pillanatban nem képes, távozik a tréning szobába.
- • Amennyiben a tanteremben maradás mellett dönt, ügyelnie kell arra, hogy ismételten ne zavarja meg az óra menetét. Amennyiben a tanuló másodszor is vét valamely szabály ellen, a tanár jelzi, hogy a tanulónak távoznia kell a tréning szobába.
- • A diák tulajdonképpen mindkét esetben a saját döntése alapján távozik. Távozása az „Információs lappal” történik, amelyet a tanár értelemszerűen tölt ki.
- • A diáknak az „Információs lappal” jelentkeznie kell a tréning szobában tartózkodó nevelőnél, akinek segítségével tervet kell készítenie, hogy a hasonló eseteket a jövőben elkerülje.
- • Amennyiben a tanuló elfogadható tervet készít, visszatérhet a tanórára. Fontos, hogy a visszatérésével sem zavarhatja meg az óra menetét.
- • A tanuló, aki a tanórát a tréning szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége, felelésnél dolgozatnál nem hivatkozhat a tréning szobára.

Mik azok a bizonyos tanórai szabályok?

1. Az órára pontosan érkezem
2. Társaimat, tanáromat nem zavarom
3. Követem tanárom utasításait, együttműködöm
4. Engedély nélkül nem hagyom el a helyem

5. Jelentkezem, megvárom, hogy felszólítsanak
6. Sértő, trágár szavakat senkivel szemben nem használlok

Mi a segítő beszélgetés?

Ha egy tanuló több alkalommal távozik a tréning szobába, akkor segítő megbeszélést szervezünk. A segítő beszélgetéseknek fokozatai vannak, melynek résztvevői:

ha a tanuló 5 alkalommal volt a tréning szobában:

- tanuló,
- tanuló osztályfőnöke,
- a tanuló által választott pedagógus

ha a tanuló 10 alkalommal volt a tréning szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- a tanuló szülei vagy egyik szülője

ha a tanuló 15 alkalommal volt a tréning szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- az iskola igazgatója

ha a tanuló 20 alkalommal volt a tréning szobában:

- az előző beszélgetés résztvevői
- Tabán Családsegítő Községi Ház, Gyermekjóléti Központ és Dél-Alföldi Regionális Családsegítő Szolgálat egyik képviselője

Mivel a program nem a büntetésre, inkább a tanulók saját felelősségének fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, a magatartás értékelésében csak akkor jelenik meg, ha a program működése folyamán a tanuló nem együttműködő.

Mi az Arizona csoport?

Tagjai: igazgató, igazgatóhelyettesek, osztályfőnöki munkaközösség vezetője, ifjúságvédelmi felelős, diákönkormányzatért felelős pedagógus.

Feladatuk:

- úrlapok szerkesztése, majd folyamatos biztosítása a zavartalan működéshez;
- a programmal kapcsolatos dokumentáció vezetése, rendszerezése, azok rendszeres értékelése
- alkalmankénti összejöveteleken összegzés, tapasztalatcsere a csoport tagjai részvételével, esetleg meghívott vendégekkel
- kapcsolattartás a tantestület többi tagjával, szülőkkel, gyerekekkel, külső személyekkel, szervezetekkel
- kérdőívek szerkesztése a programmal kapcsolatban azok szétosztása, eredményeinek értékelése
- az Arizona verseny koordinálása
- segítő beszélgetések lebonyolítása
- tájékoztató tartása az újonnan beiratkozott gyerekeknek és szüleiknek a programról minden ősszel
- információk bizalmas kezelése

Mi az Arizona verseny?

Osztályok közötti verseny. Az iskolai hirdető táblán havonta összesítjük osztályonként az tréning szobába távozó gyerekek számát.

Egy-egy félév végén a legkevesebb pontszámmal rendelkező osztály(ok) díjazásban részesül(nek).